

Høringsinnspill til energi- og miljøkomiteen: Statsbudsjettet 2027

Norske Trevarer er en bransjeforening i NHO Byggenæringen. Medlemmene våre produserer bl.a. vinduer og dører, som er blant de viktigste tiltakene for å redusere varmetapet i norske bygg.

Norske Trevarer ber komiteen reversere kuttene i energieffektivisering i bygg. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til Norgespris med over 3 milliarder kroner. Samtidig kutter den kraftig i støtten til tiltak som varig reduserer strømforbruket i boliger og kommunale bygg.

Norske Trevarer ber komiteen om å:

1. Bevilge 300 mill. kr i friske midler til kap. 1825, post 60 Tilskudd til energitiltak i kommunale bygg. Det er samme beløp som regjeringen selv foreslo for 2026.
2. Vedta følgende verbalforslag: «Stortinget ber regjeringen sikre at 1,5 milliarder kroner av Enovas midler omdisponeres til energitiltak i bygg i 2027. Dette kommer i tillegg til bevilgninger på post 50.»
3. Vedta følgende verbalforslag: «Stortinget ber regjeringen sørge for at justeringen av styringsavtalen med Enova for 2025–2028 skjermer og styrker programmene for energitiltak i bygg, og at Enova årlig rapporterer særskilt om sitt bidrag til målet om redusert strømforbruk i bygg.»
4. Vedta følgende verbalforslag: «Stortinget ber regjeringen legge fram en forsterket plan for å nå målet om 10 TWh redusert strømforbruk i bygg, og utrede et skattefradrag for energitiltak i egen bolig etter modell av det svenske ROT-avdraget.»

Forslag 1 koster 300 mill. kr, og lag 2 prosent av det regjeringen foreslår å bruke på Norgespris.

Mer til strømrregningen, mindre til å få den ned

I 2025 var 687 mill. kr øremerket husholdningene. På to år blir støtten dermed nesten halvert. I tillegg kuttet de samlede bevilgningene til Enova fra 8,9 mrd. kr i 2026, etter revidert budsjett, til 4,1 mrd. kr i 2027.

Vi forstår at folk trenger forutsigbare strømutgifter. Men Norgespris gir lavere regning ett år av gangen. Nye vinduer og etterisolering reduserer forbruket i flere tiår, og mest på kalde vinterdager når nettet er under størst press.

Pengene til et løft finnes allerede. Klima- og energifondet ventes å være på 36 mrd. kr ved inngangen til 2027, og regjeringen skriver selv at Enova «fortsatt vil ha et stort økonomisk handlingsrom». Ifølge Energi og Klima var nesten 15 mrd. kr i fondet ikke bundet i tilsagn i mai 2026. Enova betalte ut 3,1 mrd. kr i 2025, mens renteinntektene alene var på nesten 1,2 mrd. kr.

Målet nås ikke, men tiltakene virker

Målet er å redusere strømforbruket i bygg med 10 TWh innen 2030, sammenlignet med 2015. På ti år har vi klart om lag 1 TWh: fra 64,8 TWh i 2015 til 63,8 TWh i 2025. NVE regner med en reduksjon på 2,1 TWh i 2030, altså en femtedel av målet. Likevel skriver departementet at de fleste virkemidlene i handlingsplanen for energieffektivisering er gjennomført. Når målet ikke nås, trengs sterkere virkemidler, ikke færre.

I vedtak nr. 93 (2024–2025) ba Stortinget om at Enova skal understøtte 10 TWh-målet. Klima- og miljødepartementet anser vedtaket som fulgt opp fordi «Enova har støtteordninger for energitiltak i bygg». Det holder ikke når målet ligger så langt unna og bevilgningen kuttes.

Tiltakene som støttes, virker. I 2025 ga Enova tilsagn om 843 mill. kr til energitiltak i boliger og boligselskap. Det ga 169 GWh i kontraktsfestet energiresultat. Strømforbruket per kvadratmeter har gått ned med 12 prosent i boliger og 21 prosent i yrkesbygg siden 2015. Uten denne effektiviseringen ville forbruket i dag vært om lag 10 TWh høyere.

Vinduer står for opptil 40 prosent av varmetapet i en bolig, ifølge Enova. Mange ønsker å bytte vinduer, men kostnaden holder dem tilbake. Støtten bør derfor styrkes og innrettes slik at den premierer de mest energieffektive løsningene, som lavenergivinduer med trelagsglass.

Energitiltak i kommunale bygg forsvinner

Tilskuddet til energitiltak i kommunale utleieboliger, omsorgsboliger og sykehjem får ingen ny bevilgning i 2027. Energidepartementet viser til Kommunekommisjonens forslag om å legge tilskuddet inn i rammetilskuddet. Men tilskuddet står ikke på Kommunal- og distriktsdepartementets liste over tilskudd som innlemmes i 2027. Pengene forsvinner altså.

Samtidig er handlingsrommet i kommunene dårliger. Når merkostnadene til demografi er dekket, får kommunene om lag 400 mill. kr å rutte med i 2027. Uten øremerket støtte vil energioppgradering av kommunale bygg tape mot andre oppgaver.

I 2025 ga Husbanken tilsagn om 188 mill. kr til 844 kommunale utleieboliger og 1 577 sykehjemsplasser. Det er riktig at søknadsinngangen har vært lavere enn bevilgningen. Det er et argument for å gjøre ordningen enklere, ikke for å fjerne den.

Returordning for vinduer

I Norge deponeres årlig glass fra om lag en halv million isolerglassruter. Et samlet storting ba derfor Regjeringen 5. desember 2024 (vedtak nr. 77) utrede virkemidler for økt materialgjenvinning av isolerglassruter, inkludert forskriftsendringer og utvidet produsentansvar. Miljødirektoratet leverte sitt oppdrag 20. januar 2026. I Prop. 1 S (2026–2027) skriver Klima- og miljødepartementet at vedtaket dermed er fulgt opp, uten å si hva regjeringen vil gjøre videre.

Dagens produsentansvarsordning omfatter bare isolerglassruter som inneholder PCB. Det er om lag fem prosent av vinduene som kasseres. Ifølge Ruteretur kasseres om lag 700 000 isolerglassruter i Norge hvert år, og glasset fra om lag en halv million av dem havner i deponi. Glasset er laget av kvartssand, som er en begrenset ressurs og kan brukes på nytt i nye vinduer.

Løsningen finnes allerede. Ruteretur har drevet en landsdekkende returordning siden 2002, med om lag 350 innsamlingspunkter, og har overlevert et forslag til nytt kapittel 14 i avfallsforskriften til Klima- og miljødepartementet. Produsenter og importører betaler et vederlag per rute, så ordningen belaster ikke statsbudsjettet.

Norske Trevarer er medeier i Ruteretur og støtter Rutereturs innspill. Vi ber Stortinget ta nytt initiativ overfor regjeringen, slik at produsentansvaret utvides til alle kasserte isolerglassruter.